

Folkbildningsrådet

Dnr 123-2011-07
2011-07-14

*Kulturdepartementet
103 33 Stockholm*

Remissyttrande över Förslag till utformning av tidsbegränsat stöd till digitalisering av biografier – redovisning från Svenska Filminstitutet

Sammanfattande synpunkter

Här följer Folkbildningsrådets synpunkter på rubricerat förslag.

- Folkbildningsrådet anser att stöd till digitalisering av biografier är väl motiverat för att bevara och förstärka en struktur av biografier över hela landet.
- Stödet bör i enlighet med förslaget inriktas mot mindre biografier, både biografier på mindre orter och oberoende biografier på större orter. Det nya stödet bör inte ha krav på ett visst innehåll i filmutbudet. Nya biografier bör också kunna få del av stödet.
- Folkbildningsrådet avstår från att ta ställning till om den föreslagna nivån på stödet (60 mkr under fyra år och maximal stödnivå om 300 tkr) är tillräcklig för att åstadkomma önskat resultat. Vi förutsätter att en återkommande uppföljning sker av de mindre biografernas/samlingslokalernas behov och effekterna av stödet.
- Folkbildningen är Sveriges största kulturarena. Folkbildningens kopplingar till civilsamhällets olika delar kan vara en tillgång för lokal förankring och verksamhetsutveckling särskilt vid mindre biografier.
- Utvecklingen mot digitala samlingslokaler med flera kulturella funktioner har stor potential och bör stimuleras för att öka tillgången till kultur i hela landet.
- Det är ett nationellt ansvar att möjliggöra anslutning av alla biografier/digitala samlingslokaler till ett digitalt fibernätverk för distribution.

Vi utvecklar i det följande synpunkter ifråga om folkbildningens roll samt den digitala teknikens möjligheter bland annat för utvecklingen av digitala samlingslokaler.

Folkbildningen som lokal kulturarena och länk till civilsamhället

Folkbildningen är Sveriges största kulturarena både när det gäller att förmedla kulturupplevelser och erbjuda människor möjlighet till eget skapande; på många mindre orter är man ensam arrangör. Folkbildningen utgör en infrastruktur för kulturupplevelser i alla delar av landet. Över 300 000 kulturprogram (främst sång, musik och föreläsningar) anordnas årligen av studieförbunden med mellan 16 och 17 miljoner besökare. Majoriteten av de ca 280 000 studiecirkelarna har kulturell ämnesinriktning. De 150 folkhögskolorna, som till stor del är belägna på mindre orter, är ofta lokala kulturcentra för det omgivande samhället. Samlingslokaler på landsbygden kan vara föreningsägda eller utgöras av en folkhögskola eller studieförbund.

EU-kommissionen har slagit fast att biografen spelar en viktig social och kulturell roll på mindre orter och i landsbygdsområden eftersom de ofta är det enda ställe där invånarna har tillgång till kultur. Filminstitutet påpekar att Sverige har en välutbyggd infrastruktur av biografen i en europeisk jämförelse med ett högt antal biografen per capita jämfört med andra länder. Till detta kan alltså för Sveriges del läggas tillgången till folkbildning i alla delar av landet.

Ett av folkbildningens kännetecken är kopplingen till civilsamhällets olika delar. Det finns naturliga band mellan t ex föreningsdrivna biografen och folkbildningsorganisationer. Behovet av samverkan är särskilt stort på landsbygden. Särskilt för mindre biografen/samlingslokaler kan folkbildningens kopplingar till civilsamhällets olika delar vara en tillgång för förankring och verksamhetsutveckling. Den digitala teknikens utveckling ger förutsättningar för ett utvecklat och vidgat samarbete utifrån lokala förutsättningar och behov.

Digitala samlingslokaler och den digitala teknikens möjligheter

Folkbildningsrådet instämmer i den analys av digitaliseringens möjligheter som Filminstitutet gör i dokumentet. Möjligheten för mindre biografen att få film snabbare och enklare skapar en större flexibilitet och ett ökat intresse på orten för verksamheten. De ökade förutsättningarna för personer med nedsatt syn att ta del av film utan att en syntolk är närvarande är ett bra exempel på den digitala teknikens möjligheter att öka tillgängligheten.

Digitala samlingslokaler av olika slag, t ex föreningsägda biografen/samlingslokaler och folkhögskolor, blir en viktig resurs för att säkra tillgången till kultur av hög kvalitet för alla oavsett var man bor i Sverige. Folkbildningsrådet har i samband med rapportering av regeringsuppdrag kring ökad digital delaktighet (2009) belyst frågan om digitala samlingslokalers användning för olika syften och folkbildningens roll. Den digitaliserade biografen eller samlingslokalen kan användas för flera olika ändamål – filmvisning (av såväl ”smala” som ”breda” filmer), operaföreställningar, konserter, sportevenemang, föreläsningar, konferenser m m. Föreningsdrivna biografen, folkbildningen och samlingslokalsorganisationerna har en särskilt viktig roll för utvecklingen inom detta område i kraft av deras nära band till föreningslivet. Den kulturpolitiska potentialen med en tillväxt av digitala samlingslokaler är betydande. Behovet av stimulansåtgärder för utveckling av digitala samlingslokaler på mindre orter med varierad kulturell verksamhet bör analyseras, bland annat i samband med uppföljningen av det nu föreslagna investeringsstödet.

Överföring av högupplöst digital film ut till ett stort antal biografier förutsätter att dessa är anslutna till ett kraftfullt fibernätverk. Alla berörda biografier har dock, som framgår av Filminstitutets rapport, ännu inte förutsättningar för anslutning. Frågan om åtgärder för att säkra biografernas/digitala samlingslokalernas tillgång till digitalt distributionsnätverk är en kulturpolitisk fråga som bör hanteras på nationell nivå. Frågan kan förslagsvis även aktualiseras i samband med regeringens arbete med Digital agenda för Sverige.

För Folkbildningsrådet

Torsten Friberg
ordförande

Britten Månsson-Wallin
generalsekreterare